

25.1.2024

**Teollisuusliiton lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi työttömyys-
turvalain muuttamisesta****Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?**

Teollisuusliitto vastustaa ansiopäivärahan määrän alentamista. Teollisuusliitto pitää lisäksi esityksen ajankohtaa huonona.

Teollisuusliitto katsoo, että ansiopäivärahan porrastaminen rankaisee työttömiä, jotka eivät aktiivisesta työhausta huolimatta kykene työllistymään. Esitys on ongelmallinen erityisesti tilanteissa, joissa yleinen työllisyystilanne heikkenee ja avoimien työpaikkojen määrä vähenee.

Teollisuusliitto korostaa, että esitetty ansiopäivärahan porrastus tulee rikkomaan lomautusjärjestelmän nykyisessä muodossaan, kun lomautettujen työntekijöiden ansiopäiväraha leikkautuu porrastusten mukaan. Teollisuusliitto katsoo, että toteutuessaan esitykset heikentävät lomautusjärjestelmän olemassaolon perusteita.

Teollisuusliitto arvion mukaan tämä tulee aiheuttamaan ei-toivottuja vaikutuksia tilanteissa, joissa lomautukset johtuvat kausi- tai suhdanneluontoisesta kysynnän vaihtelusta. Jatkossa jopa lyhytaikaisesti lomautetut työntekijät saattavat joutua vaihtamaan työpaikkaa vastoin osapuolten eli työntekijän ja työnantajan yhteistä tarkoitusta.

Yhdistettynä hallitusohjelman mukaisiin yhteistoimintalain ja työsopimuslain uudistamisen tavoitteisiin, tulee ansiopäivärahan porrastaminen jäykistämään työmarkkinoita, kun lomautusjärjestelmä ei enää vaikuta houkuttelevalla vaihtoehdolla työntekijäpuolen silmissä. Ansiopäivärahan porrastaminen yhdistettynä yhteistoimintalain ilmoitus- ja neuvotteluaikojen leikkauksiin ulkoistaa liiketoimintariskiä merkittäväällä tavalla yrityksiltä työntekijöille. Teollisuusliitto pitää tätä yhteisvaikutusta kohtuuttomana ja yhteiskunnallisesti kestäättömänä.

Teollisuusliitto katsookin, että vähintään esityksessä tulisi huomioida vaikutukset lomautettuihin. Lomautusjärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi tulisi lomautettujen osalta esitykseen tulla poikkeus, joka sulkee lomautetut työntekijät ansiopäivärahan porrastamisen ulkopuolelle.

Teollisuusliitto katsoo, ettei ansiopäivärahan tason alentamisen tule koskea työttömyysturvalain 6 luvun 9§ mukaisilla lisäpäivillä olevia. Tämä johtuu siitä, että näiden henkilöiden ansiopäivärahan enimmäisaika ei ala alusta, vaikka nämä täyttäisivät työssäoloehdon uudelleen. Teollisuusliiton kanta on, että ansiopäivärahan tason tulee palautua täyteen työntekijän siirtyessä lisäpäiville. Tämän jälkeen etuutta ei tulisi enää alentaa.

Lausuttavaa palkkatuettua työtä ja työssäolohtoa koskevasta ehdotuksesta?

25.1.2024

Teollisuusliitto ei kannata esitystä siitä, ettei palkkatukityö enää jatkossa kerrytä työssäoloehdot. Esitys vaikeuttaa vaikeasti työllistyvien mahdollisuuksia päästä ansiopäivärahalle ja näin olleen heikentää vaikeasti työllistyvien toimeentuloa entisestään.

Lausuttavaa työllistämismäärävelvoitteen ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Teollisuusliitto ei kannata työllistämismäärävelvoitteen poistamista. Työllistämismäärävelvoitteen poistaminen hankaloittaa vaikeasti työllistyvien pääsyä takaisin ansiopäivärahalle ja näin ollen heikentää vaikeasti työllistyvien toimeentuloa.

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

Teollisuusliitto pitää hyvänä, että palkkatukityö huomioidaan jatkossakin työvoimapolitiittisena seuraamuksena asetetun työssäolovelvoitteen täyttämiseksi.

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdot ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidonnoista poikkeuksista?

Teollisuusliitto ei kannata mitään esitystä ikäsidonnoista poikkeuksista luopumista. Esitys siitä, että 58 vuotta täyttäneiden ansiopäivärahan tasoa ei suojata jatkossa uuden työssäoloehdon täyttämisen jälkeen. Esitys tulee heikentämään ikäikäiden työttömien toimeentuloa. Se että 60 vuotta täyttäneet eivät voi jatkossa kerryttää työssäoloehdot työllistymistä edistävällä palvelulla tulee osaltaan vaikeutamaan 60 vuotta täyttäneiden pääsyä takaisin ansiopäivärahalle ja näin ollen heikentää heidän toimeentuloaan. Myös ikääntyneitä koskevan velvoitettyösääntelyn poistaminen tulee heikentämään ikääntyneiden toimeentuloa.

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Esitetyt muutokset tulevat heikentämään sekä työttömien että lomautettujen toimeentuloa, ja näin ollen esitykset tulevat heikentämään kotitalouksien ostovoimaa. Eryteisesti ikääntyneiden ja vaikeasti työllistyvien osalta vaikutukset tulevat olemaan negatiivisia. Teollisuusliitto painottaa, että varsinkin tilanteessa, jossa yleinen työllisyystilanne heikkenee, tulevat vaikutukset kotitalouksille olemaan ostovoimaa heikentäviä.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Teollisuusliiton arvion mukaan esitykset tulevat lisäämään muiden sosiaaliturvatuksien käyttöä. Teollisuusliitto katsoo, että esitysten positiiviset työllisyysvaikutukset ovat ylivoimaisia tilanteessa, jossa yleinen työllisyystilanne heikkenee ja avoimien työpaikkojen määrä vähenee. Kotitalouksien ostovoiman heikentyminen tulee heikentämään myös julkista taloutta.

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapolitiikan järjestäjiin)?

25.1.2024

Teollisuusliiton arvion mukaan esitetyt muutokset tulevat aiheuttamaan merkittävästi lisätyötä työttömyyskassoille lisääntyvän jäsenneuvonnan kysynnän, ja työttömyyskassojen henkilökunnan lisäksi kouluttamistarpeiden kautta. Arvioiden mukaan muutoksenhakuasioissa esitykset aiheuttavat lisätöitä.

Teollisuusliitto katsoo, että esitettyjä muutoksia on liikaa suhteessa valmisteluajkaan ja muutosten toimeenpanoon.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

Teollisuusliiton arvion mukaan esityksillä tulee olemaan ei-toivottuja vaikutuksia yrityksille lomautusjärjestelmän toimivuuden kautta. Jatkossa jopa lyhytaikaisesti lomautetuilla työntekijöillä on nykyistä heikommat kannusteet jäädä lomauttavan työnantajan palvelukseen.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Teollisuusliitto korostaa esitysten negatiivista vaikutusta lomautettujen asemaan ja koko lomautusjärjestelmän oikeutukseen. Aiemmin lausutun mukaisesti Teollisuusliitto painottaa, että hallitusohjelman mukaisten yhteistoimintalain ja työsopimuslain uudistamisen tavoitteiden kanssa ansiopäivärahan porrastaminen tulee romuttamaan lomautusjärjestelmän nykyisellään.

Esityksessä ei ole riittävällä tavalla arvioitu vaikutuksia lomautettuihin ja lomautusjärjestelmän toimivuuteen.

Esityksessä ei ole arvioitu riittävällä tavalla esitysten vaikutuksia vaikeasti työllistyvien ja ikääntyneisiin työttömiin.

Lisäksi Teollisuusliitto painottaa, että nyt esitetyt heikennykset ansiopäivärahaan yhdistettynä aiemmin tehtyihin työttömyysturvan heikennyksiin vaikuttavat merkittäväällä tavalla negatiivisesti työttömien toimeentuloon. Erityisesti toimeentulo heikentyy vaikeasti työllistyvien ja ikääntyneiden työttömien osalta.

Erityisesti kausiluontoisessa työssä negatiiviset vaikutukset korostuvat, kun lomautukset ovat normaali osa työsuhdetta.